

VTB-VAB-prijzen

Elk najaar maakt de VTB-VAB, de Vlaamse Toeristen- en Automobi-
listenbond, de laureaten bekend
van zijn culturele prijzen. Dat aantal
is momenteel opgelopen tot zes.
De meest bekende zijn de *dr. Oskar
de Gruyterprijzen* voor een ac-
teur/actrice en voor een regisseur.
Deze keer koos de jury, bestaande
uit toneelrecensenten, voor Dries
Wieme en voor Senne Rouffaer.
Voor Dries Wieme betekent deze
prijs (50 000 fr.) een terechte bekro-
ning voor zijn voortreffelijke ver-
tolking van de vader in *De moed
om te doden* van Lars Norén (regie:
Karst Woudstra). Deze productie
kwam vorig jaar tot stand onder
Malpertuis-vlag en is dit seizoen
nog te zien als Arca-reisvoorstel-
ling. Voor Wieme tevens ook een
hart onder de riem nadat, nu ander-
half jaar geleden, "zijn" Brial-
monttheater niet langer gesubsidi-
eerd werd en hij zijn diensten el-
ders moest gaan slijten.

Senne Rouffaer werd bekroond
voor zijn regie van Tsjechows *Wil-
de Honing* in de Brusselse KVS.
Het afgelopen jaar ontving Rouf-
faer te zamen met Rudi Van Vlaen-
deren ook de Thalia-prijs van de
Groep Hoste, de krantengroep
rond Het Laatste Nieuws. Ook
voor Rouffaer reserveerde de VTB-
VAB 50 000 fr.

De andere theaterprijzen: de
(driejaarlijkse) Hendrik Caspele-
prijs (50 000 fr.) was voor operare-
gisseur Gilbert Deflo (hij regisseerde
o.a. *Contes d'Hoffmann* in de
Munt) en de Hippoliet Van Peene
- Virginia Miryprijs (nog eens
50 000 fr.) voor het Mechels Mini-
atuurtheater voor zijn inzet om
Vlaams werk te brengen. Daarnaast
was er nog de Jozef Van Overstraen-
tenprijs (100 000 fr.) voor het Alge-
meen Nederlands Zangverbond en
een nieuwe prijs, de Stan Leurs-
Adam Opelprijs (100 000 fr.) voor
beeldend kunstenaar Leo Copers.

De prijzen werden op 8 novem-
ber officieel overhandigd in het
Mechels Miniatuurtheater.

Aanmoediging Roxane Huilmand

De Nederlandse Stichting Dansers-
fonds kende de aanmoedigingsprijs
voor jonge choreografen (4000 gul-
den) toe aan de 22-jarige Roxane
Huilmand. De jury, die bestond uit
Ine Rietstap, Marc Jonkers en Han
Ebbelaar, loofde haar werk als
danseres bij Rosas (Anne Teresa De
Keersmaeker), maar ook haar eigen
choreografie *Muurwerk*.

Adriaan Verhulstprijs voor Johan Thielemans

Johan Thielemans ontving de Adriaan
Verhulstprijs 1986 voor kunst-
kritiek van het Willemsfonds. In
het verslag wijst de jury op de mul-
ti-sectoriële aanpak van Thiele-
mans die zowel vertrouwd is met
theater, opera en dans als met ar-
chitectuur, design, beeldende kunst
en niet het minst met literatuur. Dit
wordt gereflecteerd in het BRT-
programma "Eiland", waar Thiele-
mans met vlotheid én kennis van
zaken iedere keer opnieuw de essen-
tie van het werk van elke geïnter-
viewde weet te ontdekken en in de
artikels die hij voor *Etcetera*
schrijft. Deze behoren, aldus nog
de jury, "tot de beste die wij in ons
land kennen". Thielemans wordt
ook geprezen om de gefundeerde
wijze waarop hij de verdediging
van nieuwe en jonge artiesten op
zich neemt. De aandacht die hij aan
de artiesten schenkt, informeert
niet alleen het publiek maar helpt
ook de artiesten vooruit.

In Memoriam René Van Sambeek

Jong talent behoort tot het patri-
monium van een cultuur. Zwaar
komt dan ook het bericht aan dat
René Van Sambeek een einde aan
zijn leven heeft gemaakt. De reden
voor deze beslissing is van persoon-
lijke aard, en zijn moeilijkheden
konden niet gecompenseerd wor-
den door professionele voldoening.
Het toont maar aan hoe relatief het
succes op de planken is. Nochtans
ging het de acteur Van Sambeek
goed. Als debutant had hij een
hoofdrol gekregen in de film *De
Vlasschaard*. Daarna kreeg hij inte-
ressant werk bij Ivo Van Hove. Hij
werd door Franz Marijnen gekozen
om mee te doen aan *Ik, Jan Cre-
mer*. Bij het begin van dit seizoen
had hij een belangrijke rol in *De
Getemde Feeks* bij Malpertuis. Ook
de toekomst zag er interessant uit,
want Marijnen had Van Sambeek
voor een belangrijke rol in *Koning
Lear* bij het NTG gevraagd. Maar
door een onherroepelijke beslissing
is dat nu allemaal voorgoed voor-
bij. Als theaterliefhebber zullen we
hem in het theaterlandschap mis-
sen, want René Van Sambeek had
een intense uitstraling, een aura die
in Vlaanderen bij zijn eigen genera-
tiegenoten zeldzaam is. Het zag er-
naar uit dat hij de belofte, die hij
inhiel, zou waarmaken. Het mag
niet zijn.

Gelezen

"Ziet de toekomst er beter uit?
*Misschien ontpopt de nieuwe mi-
nister zich als de Jack Lang van
België?*"

Van Vlaanderen: Mmmm. Ik
denk het niet. En bovendien moet
je het werk van Lang relativeren.
Hij maakte ook keuzes, nu is hij
geen minister meer en het beleid
wordt weer omgegooid. Er moet
een continuïteit komen in het be-
leid, op lange termijn. Drastische
veranderingen zijn niet nodig, ge-
woon een evaluatie op lange ter-
mijn, rustig en overwogen. De hui-
dige adviesraad zou bijna maande-
lijks een balans komen opmaken.
Ik merk dat collega's daveren van
angst als de première tegenvalt, als
het publiek wegblijft. Er wordt een
druk uitgeoefend die niets te maken
heeft met artistieke bekommernis-
sen. Je wordt zo omkaderd dat je
stikt, terwijl het kader meer open-
heid zou moeten brengen."

Rudi Van Vlaanderen in inter-
view met M. Kemps, "De leeuw
van Vlaanderen" in *Deze Week in
Brussel*, 18 september 1986

"Vorig jaar en het jaar daarvoor
kreeg Poëzies 3 miljoen subsidie
voor 250 voorstellingen en een to-
taal toeschouwersaantal van 60 000
per jaar. Daarbij werden vooral
schoolvoorstellingen gegeven. Kul-
tuurminister Dewael heeft die
schoolvoorstellingen als aanleiding
genomen om de subsidies in te trek-
ken. Poëzies zou volgens hem eer-
der een 'educatieve dienst zijn',
vertelt Robert Van Yper (admini-
stratief directeur). Drie weken later
stuurde Dewael een brief aan Coens
dat de scholen meer aan cultuur
moesten doen."

Gerry De Mol, "Theater Poëzies
bijt van zich af" in *De Morgen*, 15
oktober 1986

"Dansers vertegenwoordigen in de
zuiverste vorm de Amerikaanse ob-
sessie van het schone lijf. Maar de-
ze wezens die met een glorieuze
sprong in de coulissen verdwijnen,
belanden in een kooi van twijfel
aan zichzelf, werkdagen van tien
uur en een meedogenloze spiegel.
Omdat ze zo graag dansen, willen
ze alles doen om te blijven optre-
den - ze zijn zelfs bereid om tegen
hun lichaam te liegen. Als een teen-
ager deed Gelsey Kirkland, sterdan-
seres bij Balanchine, haar borsten
en lippen aandikken met silicone en

liet ze haar oorlellen bijwerken; ze
hongerde zichzelf geregeld uit en la-
ter leerde ze zelfs te kotsen om haar
gewicht op een laag peil te houden.
De meeste mensen die zo ziek zijn
als zij, krijgen hulp. Kirkland kreeg
applaus."

Laura Shapiro in *Newsweek*, Oc-
tober 13, 1986

"Wat is dat, een visie hebben op het
theater? Dat zijn grote woorden,
maar eigenlijk slaat dat nergens op.
Wij blijven ons gewoon verzetten
tegen de vercommercialisering, te-
gen het toneel dat consumptiearti-
kelen aflevert voor een publiek dat
consument is geworden, tevreden
met het nauwelijks kritisch aan-
vaarden van merkartikelen. Over
de manier waarop je dat klaar-
speelt, moet je je voortdurend be-
zinnen. Daardoor heeft ons thea-
terte in de afgelopen decennia ook
al heel wat metamorfosen onder-
gaan. Eigenlijk is ons existentie-
doel niet zozeer: te willen amuse-
ren. Maar wel: te willen verstoren.
Met het 'kunstwerk' te willen rea-
geren tegen de steeds groter wor-
dende verloedering."

Herman Verschelden (directeur)
over twintig jaar Malpertuis in *De
Morgen*, 10 oktober 1986

R. Rothier: Hoe voelt het om als
beeldenstormer van de jaren '60 te
werken voor...

G. Deflo: Grotendeels voor een
bourgeoispubliek, ja.

R. Rothier: Misschien niet eens
dat. Misschien gewoon voor een
ambassadepubliek.

G. Deflo (deemoedig): En dat is
niet het ideaal geweest van de jon-
gen die voor u zit. Die wou de we-
reld veranderen. Ik was ook als we-
reldverbeteraar in Cuba in '68. Ben
ik niet kwijt hoor.

R. Rothier: En nu staat u als we-
reldveranderaar te werken voor een
gegoed publiek dat...

G. Deflo: Voilà. Begrijp je nu
dat er bij mij iets scheef zit. (...)
Haal alle gastarbeiders naar mijn
"Sluwe Vosje". Ze zullen hun ogen
opentrekken. En dat is geen gemak-
kelijke muziek. Toon ze mijn
"Cendrillon" en ze zullen verrukt
zijn. Omdat ik zelf die benadering
heb. Ik luk niet altijd maar dat is
mijn doel: een spektakel maken dat
iedereen aanspreekt.

De Morgen, 8 november 1986